

מסורת הש"ס

(א) [סוף שקלים:] (ב) [למן
מז: ע"ש:] (ג) [ליל דמיון:]
(ד) ע"י י. יומא סו. סוף
שקלים. (ה) [ענין:]
(ו) [למן מ:] (ז) [חולין מ:]
(ח) [ויקרא מ:] (ט) [ליל וסכא
ז"ק:] (י) [ומקדש ז"ק:] (יא) [ליל
שהיה:] (יב) [וע' חס' שבת מ:]
(יג) [ליל וס' חס' כה. ד"ה
לחמן שני מיוצן שבתו לא
וע' חס' ע"י י. ד"ה חס' חס'
ומס' יומא סו. ד"ה חס' חס'
(יד) [וע' חס' חס' ע"י י. ד"ה
חס' חס' חס' חס' חס' חס' חס'
(טו) [חס' חס' חס' חס' חס' חס'
והחמין עד שחמין לו כסא
שילח לקבלו כ"י ז"ק]

תורה אור השלם

1. וכל מעשר קרבן
כל אשר יגבר חסד השבת
ועשירי יתקן קדש ליה
ויקרא כל כ"ב
2. ובהבאת שומה עליהם
וחבובם ואת מעשרותיהם
ואת תרומתן יקרב ויגדו
וידברתם וזכרתם בקרבם
וצאנכם: דברים יב יב

הגהות הב"ח

(א) גמ' מרחם קדוש:

מוסף רש"י

אין מקדישין. שם דבא
שטתם הקדש לזכר היות ואין
לזן מקדש (יומא טו). ואין
מחרימין. קסבר סתם
חרמים לזכר היות דפלטוגא
היא בעיריין. ויזון דהשתא
ליכא פזת המקדש אפי' כהן
לידי מקלה דמתנתה מקדש
ומעלה (ע"י יא). בהמה
תיעקר כו'. דהקדש אסור
בנזיל (שכ"י ג). נזיל
דלת. ואין לה מה תכל
ומתנת (ע"י יא).

מעשר בהמה כו' נכנסים וצנועים. כלומר ונוהג נכנסים וצנועים. שולדו לאחר אלול: יסן. שולדו קודם אלול:

ואין מסעשרין חדש יסן מזה על זה. כדמפרש בגמרא (ע"י: גמ' לימא

מסני. דקמני נוהג בחוזה לארץ: **מעשר דגן.** אינו נוהג אלא בארץ

דקאמרינן בפ"ק דקדושין (דף לו.) כל
מזה שהיא חובת קרקע אינה נוהגת
אלא בארץ וילפינן ליה מקראי:
ליקרב. לאו קדוש. ומתני' דקמני נוהג
ליקדש קאמר ומפרש בסמוך למאי
הלכתא קדוש: **דיקא נמי.** דר"ע
מהקדשה הוא דקממעט לה מדנסיב
הס"ס: למילתיה מזהבאחם שמה דהיינו

הקדשה: **בזמנו.** דיימתין עד שיזום
ס' ואוכלן. מעשר בהמה צ"ל חס צ"ן
בעל מוס דבעלים הוא צ"ל אשכחן
קרא דלימתיא לכהן: **דכרי הווא**
דאמר. לקמן בזהאי פירקא (דף נח.):

גזירה משום יסוס. ה"ג גזירה משום
יתום שלא יכניס יתום לדיר להמערש
דאמר במתני' הכל נכנסים לדיר
להמערש חוץ מכלאים וטריפה ויואל
דופן וממוסר זמן ויתום. ולהכי נקט

רז הגויה יתום טפי מכל הני משום
דהתם גבי מילתיה נמי שייך למימר
אלא לקוח ויתום לקמן בזהאי פירקא.
יתום שמתה אמו בשעת לידה זה פירש
למיתה וזה פירש לחיים: **מעיקרא**

נמי. כשהמקדש קיים נגזור משום
יתום: **אלא.** להכי לא גזרינן בזמן
צית המקדש דאפשר בהכרות צ"ד
שלא יכניס אדם יתום לדיר להמערש

הילכך האידנא נמי ליפרשו ואפשר
בהכרזה: **משום סקלה.** דלין לנו על
מז להקריב וזרין לשהוי עד שיזום
ואפי' ביה לידי מקלה דגזירה ועבודה או
שומטו בלא מוס: ואין מחרימין.

חרם הוא קדש כהקדש דכתיב כל חרם
קדש קדשים וגו' (י): **סיעקר.** דלא לימי
זה לידי מקלה: **מסא מאליה.** ברעב:
כבור בדין סליא. בתמיה: **הי**

קאמר. הי פרכין הואיל ומיישת
למקלה לקניניהו לאודנייהו דאזיממות
לעובדי כוכבים כי היכי דמיהוי יד עובד
כוכבי' באמצע ולא לימי לידה כבורה:

ומשני
ליקניניהו לאודנייהו לעובדי

לעיל ברש כל פסולי המוקדשין (דף ג.) ובפ"ק דע"י (דף יא.) פרש"י דקסבר סתם חרמים לזכר הבית (י) ואי נמי כדפרי' והא דאמר
עולא בערינן בסוף פרק המקדש שדהו (דף ט.) אי הואי התם הוא יהיצנא כולהו (י) לכהן דקסבר סתם חרמים לכהנים גבי ההוא
גברא דאחרימניהו לנכסיה יס לחלק דהיינו במקרקעי דצללו הכי מקשה ר"ת רז יהודה דסבר התם סתם חרמים לזכר הבית היכי שרי התם ע"י

פדייה דלישקול ארבע זוזי ושדי בנהרא ואומר רבינו תם דהתם במקרקעות דאי אסרת להו אסור עולם כ"ש דלמי לידי מקלה טפי ומיהו קשה
דמשמע התם דאריי במטלטלין דפריך עלה מהא דמניא דאין שדה חרמים נוהג אלא בזמן שהיוכל נוהג ומשני הא במקרקעי הא במטלטלי וי"ל
דמקרקעי חוזה לארץ קרי מטלטלי כדמסיק התם דמטלטלי דמו ואע"ג דקאמר והא מעשה דפומבדיתא דמקרקעי נמי הוא משמע מדקאמר
נמי דהוא במקרקעי ובמטלטלי מ"מ לא המיר אלא המקרקעי לזד וכל שכן דניחא השתא דמכח זה פשיטא ליה להש"ס דבמקרקעי נמי הוא
עובדא דאי לא היה התם אלא מטלטלי לא היה שרי להו: **מעורת** וב"י מחבות יו"ד הנאה (י) ח"ם המל"ה. משמע דוקא לים המלח ולא סגי

בשאר נהרות וכן משמע בפרק כל שעה (פסחים דף כח.) דבשאר נהרות צריא שמיקא אלל לים המלח מטיל צענייה וכן ו"ל בעלמא הפרש משום
לנויורמו דתא ארימין וילין הגאה (י) וילין הגאה עובדא דערין (דף ט.) קאמר שקיל ארבע זוזי ושדי בנהרא וכן צומא בפרק
הויאלו לו (דף ט.) קאמר ונשקול ארבעה זוזי ונשדי בנהרא וילין לישמרו ושמא התם איירי על ידי שמיקא ועכשיו כשאלו בלא לחלל כרם
רבעי או נטע רבעי צריך לשחוק הנהו זוזי (י) ומחלל עלייהו ושדי בנהרא: **ואי** זהו עיקור נוע"ה ד"ה ב' כצור בזמן הזה לא היה שרינן
למיעבד הכי דלא מיציעא ישראל שיש לו לקיים מצוות נתינה (י) ולהמתין לכהן שירצה לקבלו אפי' יומא משלשים יום צדקה ומשמים בגסה דהא
דמנן (לש"י דף ט.) עד כמה חייב לטפל היינו אפי' בא כהן לקבלו מוח הזמן הזה דקמני אמר לו הכהן בתוך הזמן נהנה לי הרי זה לא יתן
אלא אפי' קבלו הכהן לא שרי (י) ליה כהן לכונסו לכיפה דלא מישמטי בשום דוכתא למתני הכי גבי כבור ולעיל (דף לה.) מנן כוכר של
רחלים זקן ושערו מדולדל משמע שהיו רגילין להמתין עד שיפול צו מוס ויש לחלק צין כבור למקדש בזמן הזה דכבור דשרי בנפילת מוס
בלא פדייה איכא הפסד קדשים אם היה כוונתו לכיפה אצל מקדש דלפי' נפל צו מוס לא שרי בלא פדיון ואי פריך ליה מיציעי (י) להשליך
הדמים לאיצוד הילכך כשנכנסו עכשיו לכיפה אין כאן הפסד קדשים:

מעשר בהמה פרק תשיעי בכורות נג.

מעשר בהמה כו'. כלל מקום רגיל להזכיר כבור ומעשר ופסק

ששון במתנותיהן (י) להכי תנא (י) מעשר אגב כבור ופסק

דנפישו מיליה תנא בפסחים: **בזהב בארין ובחוצה לארין.** הא דלמרי'

בריש שילוח הקן (חולין דף קלח.) דכל היכא דתנא בארץ ובחוצה לארץ
שלא לזכור לזד מראשית הגז היינו
בזהב דמנן בזהב מילתא אצל הכהן
לזכר הוא: **רבי עקיבא אומר יבול'**

יעצה אדם מעשר בו'. במתנות בסוף
אלו קדשים (דף כה.) קאמר נמי
רבי עקיבא הכי דכבור הכהן מחוזה
לארץ (י) אינו קרב (י) דמוקי התם במתני'

דמס' חלה (פ"ד מ"ה.) דכן (י) אנטוניגוס
העלה בכורות מבבל ולא קבלו ממנו
כו' עקיבא: **ברב הונא דאמר רב**
הונא גזירה משום יתום. דרז הונא

לקמן בפירקין (דף נח.) **כילד מעשרין**
ושם לא שייך למיגור משום כלאים
וטריפה ויואל דופן אצל כהן שייך
למיגור משום הנהו כמו משום יתום
אלא אידי דנקט רז הונא התם נקטה
הכא ומיהו מימא דלא נקט לקוח ויתום
דנקט התם לכך נראה לי לפרש דנקט
הכא דוקא יתום דטעו ביה טפי
מבאחריי משום לזד בקיאי (י) דיתום
נמי לא משכחת ליה אלא בזה פירש
למיתה וזה פירש לחיים:

אלא י' משום תקלה. משמע הכהן
דאין מעשר בהמה נוהג בזמן
הזה משום תקלה והקשה ר"ת בפרק
צמא בהמה (יולא' שבת נד.) (י) דרבי

אלעזר בן עזריה הוא מעשר תריסר
אלעזר עגלי מעדרים בכל שנה ולאחר
המורצן היה דרכן יומנן בן וסא' (י) שהוא

נשיא היה לאחר מורצן ואחריו רבן
גמליאל וצימי רבן גמליאל מנו את ר'
אלעזר בן עזריה נשיא כדאי' בפרק
תפלת השחר (ברכות דף ס.) וכן י"ח

שנה היה ואין לפרש כלל דאריי
דעישור שנותנין למלך כמו ארנוגא
ודומק נמי לפרש דאפוטרופוס היה לו
כשהוא קטן שהיה מעשר ושנא לא

בטלו מעשר בהמה כ"כ סמוך לחורבן:
ואין מחרימין בזמן הזה. אפילו
למ"ד (עריין דף ט.) סתם
חרמים לכהנים אפי' במפרש לכהנים
איכא למיגור משום משום תקלה דכל זמן

שהם ציד צעלים הרי הן הקדש כדאיחא
(י) ואי נמי כדפרי' והא דאמר
דקסבר סתם חרמים לכהנים גבי ההוא
לכהן דקסבר סתם חרמים לכהנים גבי ההוא

בר עשורי: משום תקלה.
לחזקתו לא יוכל להחמין
עד שיזום ויאכלנו תם.
ובזמן בהמ"ק ליכא למיחש
תקלה דהא מצי מקריב
(ואימורין) [גלבוה] בשעה
שרצה ומצי למיכיליה: אין
מקדישין ואין מחרימין ואין
מערבין בזמן הזה. דכל הני
הוו לברך הבית ואי אפשר
למיציעניהו עד שיבנה הבית
ואתו ליד תקלה

הילכך [אם הקדיש] בהמה
הכי קא אמרינן לקניניהו
לעובדי כוכבים
עד שהן במצוי אימן דההו
ליה ושהתופו עובדי כוכבים
ולא ליקדש כי היכי דלא
לייתי ליד תקלה: לא משום
הכי קריש כבור האידנא

עין משפט
נר מצוה

א א מ"י פ"ז מהלכות
בסוטה ה' ב סתם עשין
כרי:
ב [מ"י פ"ז מהלכות
בסוטה
ה' ב]:
ג [מ"י פ"ז מהלכות
בסוטה
ה' ב]:
ד ד מ"י פ"ז מהלכות
בסוטה
ה' ב]:
ה' ב]:

שיטה מקובצת

א כל משפט צאן: ס' ח"י
הכי נמחק: ג גזירה משום
לקוח גזירה משום יתום
רש"י ותוס' גזירי משום
יתום: ח אמר רבא משום:
ס ואוכל מעשר אות י'
נמחק: ו להכי תנא הכא
מעשר: ו לארין דאינו קרב:
ס אנטוניגוס אור ג' נמחק:
ס בקיאי ביה אינשי [דלא]
לחם בתוך כהן: א לא
אמר רבא משום: יל יוצאה
אמרינן: יל הבית ואין צריך
כריש: יל כולוהו לכהנים
דקסבר: יל וכן במעילה
ובגזירה דמפריש מצות:
סן וזוי דמחלל עלייהו:
סן שרי הכהן לכונסו:
יל מיבעי ליה להשליך:

רבינו גרשום

שלא בפני הבית. לאחר
חרבן הבית: מקומם שאי
אתה מעלה מעשר דגן.
מחוצה לארץ לארץ וכל
היכא דכתיב מעשר ותורומה
באריות משמע בדגן
שבארץ דסמיך ליה ארעם
או נחלה כגון כי את מעשר
בני ישראל אשר ירימו
נתתי ללוי על כן אמרתי
להם בתוך בני ישראל
לא תחלו נחלה. וכגון כי
תכלא לעשר וגו' והשקפה
גבול: לא אתה מעלה מעשר
בהמה ומתנינן דקמני נוהג
בארץ ובחוצה לארץ: אפי'
תימא ר' עקיבא כאן
ליקרב כאן ליקדש. האי
דקאמר רבי עקיבא אי אתה
מעלה מחוצה לארץ ליקרב
קאמר אבל מקדש קריש
אפי' בחוצה לארץ: דיקא
נמי. דיקא ליקרב קאמר
דכתיב והבאתו ומקריבה
הוא דמטעיה אבל מקדשה
לא: לנאכל במזבח. ולא
כשהוא תם: אי הכי אפי'
האידנא נמי. בזמן הזה
יהא נהוג: גזירה משום
יתום. שלא יכניסו לדיר
להמערש ולא בר עשורי
הוא ברחמן במתנינן:
מקריבא נמי. בפני הבית
נמי לא משום יתום: אפשר
בהכרזה. דמכריז דיהוה לאו
בר עשורי: משום תקלה.
לחזקתו לא יוכל להחמין
עד שיזום ויאכלנו תם.
ובזמן בהמ"ק ליכא למיחש
תקלה דהא מצי מקריב
(ואימורין) [גלבוה] בשעה
שרצה ומצי למיכיליה: אין
מקדישין ואין מחרימין ואין
מערבין בזמן הזה. דכל הני
הוו לברך הבית ואי אפשר
למיציעניהו עד שיבנה הבית
ואתו ליד תקלה
הילכך [אם הקדיש] בהמה
הכי קא אמרינן לקניניהו
לעובדי כוכבים
עד שהן במצוי אימן דההו
ליה ושהתופו עובדי כוכבים
ולא ליקדש כי היכי דלא
לייתי ליד תקלה: לא משום
הכי קריש כבור האידנא